

ÖVERKLAGAT AVGÖRANDE

Patent- och marknadsdomstolens dom 2023-04-27 i mål PMT 10112-22, se bilaga A

PARTER

Klagande

M.L. AB,

Ombud: E.W.

Motpart

Munkens Hälsa AB, 559147-6428

c/o L.2

Västeråsvägen 168

731 70 Köping

Ombud: B.W. och M.J.

SAKEN

Administrativ hävning av varumärke

Patent- och marknadsöverdomstolens domslut, se nästa sida.

DOMSLUT

1. Patent- och marknadsöverdomstolen fastställer Patent- och marknadsdomstolens domslut.
 2. M.L. AB ska ersätta Munkens Hälsa AB för dess rättegångskostnader i Patent- och marknadsöverdomstolen med 400 000 kr avseende ombudsarvode samt ränta på beloppet enligt 6 § räntelagen från dagen för denna dom tills betalning sker.
 3. Patent- och marknadsöverdomstolen ogillar i övrigt parternas yrkanden angående ersättning för rättegångskostnader.
-

YRKANDEN M.M.

M.L. AB (M.L.) har yrkat att Patent- och marknadsöverdomstolen ska ogilla Munkens Hälsa AB:s (Munkens Hälsa) käromål. M.L. har vidare yrkat att Patent- och marknadsöverdomstolen ska befria bolaget från skyldigheten att ersätta Munkens Hälsas rättegångskostnad i Patent- och marknadsdomstolen och förplikta Munkens Hälsa att i stället ersätta M.L. rättegångskostnad där.

Munkens Hälsa har motsatt sig att Patent- och marknadsdomstolens dom ändras.

Parterna har yrkat ersättning för sina rättegångskostnader i Patent- och marknadsöverdomstolen.

Munkens Hälsa har därvid yrkat att Patent- och marknadsöverdomstolen ska ålägga klagandeombudet E.W. solidariskt betalningsansvar enligt 18 kap. 6 och 7 §§ rättegångsbalken.

M.L. har för egen del yrkat att Munkens Hälsa ska utge ersättning för bolagets rättegångskostnad oavsett utgången i målet enligt 18 kap. 6 § rättegångsbalken samt att Patent- och marknadsöverdomstolen ska ålägga motpartsombuden B.W. och M.J. solidariskt betalningsansvar enligt 18 kap. 7 § rättegångsbalken, för de merkostnader som bolaget orsakats på grund av vårdslös processföring.

Ombuden har bestritt varandras yrkanden om solidariskt betalningsansvar.

Munkens Hälsa har i Patent- och marknadsöverdomstolen övertagit K-Å.L. talan i målet.

Målet har avgjorts utan huvudförhandling, vilket parterna inte anført någon invändning emot.

PARTERNAS TALAN OCH UTREDNINGEN

Parterna har åberopat samma omständigheter och utvecklat sin talan på samma sätt som i Patent- och marknadsdomstolen. Bevisningen är densamma som i Patent- och marknadsdomstolen.

PATENT- OCH MARKNADSÖVERDOMSTOLENS DOMSKÄL

Förlikningsavtalet och inarbetning

Patent- och marknadsöverdomstolen gör inte någon annan bedömning än Patent- och marknadsdomstolen i fråga om innebörden av parternas förlikningsavtal.

Förlikningsavtalet medför således inte att Munkens Hälsas yrkande om hävning av M.L. registrerade varumärke ”Munkgårdens BISALVA”, i figur, registrering nr 603327, (figurvarumärket) ska ogillas.

Vidare instämmer Patent- och marknadsöverdomstolen i Patent- och marknadsdomstolens bedömning att M.L. invändning om innehav av en äldre inarbetad rätt till ett figurvarumärke, som motsvarar M.L. figurvarumärke ”Munkens BISALVA”, saknar självständig betydelse för bedömningen av Munkens Hälsas hävningsyrkande.

Patent- och marknadsöverdomstolen går därför vidare till att pröva om det föreligger en förväxlingsrisk mellan å ena sidan figurvarumärket och å andra sidan Munkens Hälsas registrerade varumärken.

Förväxlingsrisk

Patent- och marknadsöverdomstolen bedömer, i likhet med underinstansen, att det är Munkens Hälsas registrerade ordvarumärke ”MUNKEN’S BISALVA”, registrering nr

337510, (ordvarumärket) som ligger närmast figurvarumärket. Prövningen av frågan om förväxlingsrisk ska således utgå från detta varumärke.

Så som Patent- och marknadsdomstolen konstaterat är figurvarumärket registrerat för kosmetika medan ordvarumärket registrerat för farmaceutiska, veterinära och hygieniska preparat. Kosmetiska produkter kan vara av liknande slag som farmaceutiska, veterinära och hygieniska preparat, bl.a. i form av hudvårdande produkter. Varuslagen kan, som Patent- och marknadsdomstolen funnit, ha samma distributionskanaler, såsom apotek och hälsokostbutiker. Det föreligger därför, som underinstansen funnit, viss varuslagslikhet mellan de varor som de motstående märkena avser.

Patent- och marknadsöverdomstolen delar vidare underinstansens bedömning att omsättningskretsen för de i målet aktuella varorna inbegriper såväl konsumenter i allmänhet som grossister. Till omsättningskretsen räknas också de återförsäljare som tillhandahåller varorna i fråga. Omsättningskretsen består alltså av olika delar där den genomsnittliga användaren i de olika delarna kan ha varierande uppmärksamhetsgrad. De som är verksamma i grossist- respektive återförsäljarledet får dock förutsättas vara mer uppmärksamma än slutkonsumenterna. Patent- och marknadsöverdomstolen finner att förväxlingsbedömningen i detta fall bör utgå från en normalt informerad och skäligen uppmärksam och upplyst slutkonsument i denna krets.

När det gäller graden av ursprunglig särskiljningsförmåga hos ordvarumärket delar Patent- och marknadsöverdomstolen i huvudsak underinstansens bedömning samt konstaterar att ordet "MUNKEN'S" inte är beskrivande för de varor som kan falla inom den varuslagskategori som varumärket är registrerat för. Ordvarumärket som helhet har således genom detta märkelement ursprunglig särskiljningsförmåga av normalgraden.

Patent- och marknadsöverdomstolen konstaterar, i likhet med Patent- och marknadsdomstolen, att bedömningen av risken för förväxling ska utgå från de mest särskiljande beståndsdelarna i respektive varumärke samt att dessa utgörs av

märkesorden Munkgårdens respektive MUNKEN'S. Domstolen finner, i likhet med underinstansen, att det genom förekomsten av märkeselementet "munk" föreligger visuell och fonetisk likhet mellan märkena samt att det härigenom också finns en begreppsmässig likhet mellan dem. Vid en bedömning av det helhetsintryck som märkena ger föreligger således märkeslikhet.

Vid en samlad bedömning av finner Patent- och marknadsöverdomstolen att det i vart fall finns en risk för att genomsnittskonsumenten kan tro att det finns ett samband mellan M.L. och Munkens Hälsa. Det föreligger därmed en risk för förväxling mellan figurvarumärket och ordvarumärket. Patent- och marknadsdomstolens dom ska således inte ändras, varför registreringen av figurvarumärket ska hävas.

Det saknas vid denna utgång anledning att ta ställning till om M.L. var i ond tro vid registreringen av figurvarumärket.

Rättegångskostnader

Vid angiven utgång ska M.L. förpliktas att ersätta Munkens Hälsas rättegångskostnader i Patent- och marknadsöverdomstolen.

Munkens Hälsa har i Patent- och marknadsöverdomstolen yrkat ersättning med 592 000 kr, vilket motsvarar ombudsarvode för 185 timmar. Munkens Hälsa har anfört att bolaget haft merkostnader i anledning av M.L. invändningar och nya påståenden. Munkens Hälsa har uppgett att merkostnaderna utgör 25 procent av allt nedlagt arbete vilket motsvarar 148 000 kr.

M.L. har inte vitsordat något belopp och särskilt invänt mot den tidsperiod som tagits upp i kostnadsräkning, mängden arbetstimmar samt ombudens skicklighet och processföring. M.L. har till stöd för yrkandet om solidariskt betalningsansvar anfört bl.a. att Munkens Hälsa har klagat på Patent- och

marknadsöverdomstolens beslut att bevilja prövningstillstånd och klagat på rättidsprövningen av överklagandet.

När det först gäller frågan om skäligheten av Munkens Hälsas begärda ersättning kan Patent- och marknadsöverdomstolen konstatera att målet har i allt väsentligt rört samma frågor som i Patent- och marknadsdomstolen. Med hänsyn härtill och att frågorna i målet har varit av begränsad komplexitet och omfattning finner Patent- och marknadsöverdomstolen att den begärda ersättningen avseende ombudsarvode bör sättas ned till 400 000 kr. Det innebär att M.L. ska ersätta Munkens Hälsa för dess rättegångskostnad i Patent- och marknadsöverdomstolen med 400 000 kr.

Angående parternas yrkanden om solidariskt betalningsansvar konstaterar Patent- och marknadsöverdomstolen att båda parters processföring har präglats av en otydlighet. Parterna har också i sin skriftväxling lagt ner ett inte försumbart arbete på invändningar och påståenden som saknat relevans i målet. Enligt Patent- och marknadsöverdomstolen har det dock inte framkommit sådana omständigheter som medför att ett solidariskt betalningsansvar ska bli aktuellt för något av ombuden. Inte heller har det framkommit tillräckliga skäl för att ålägga Munkens Hälsa ett betalningsansvar för M.L. rättegångskostnader i Patent- och marknadsöverdomstolen oavsett utgången här.

Överklagande

Det saknas skäl att göra undantag från huvudregeln att Patent- och marknadsöverdomstolens domar inte får överklagas (se 1 kap. 3 § tredje stycket lagen, 2016:188, om patent- och marknadsdomstolar). Denna dom får därför inte överklagas.

I avgörandet har deltagit hovrättslagmannen Per Carlson, hovrättsråden Magnus Ulriksson, referent, och Eva Edwardsson samt tf. hovrättsassessorn Niklas Jansson.

STOCKHOLMS TINGSRÄTT
Patent- och marknadsdomstolen

DOM
2023-04-27
Meddelad i
Stockholm

Mål nr
PMT 10112-22

PARTER

Kärande

K.-Å.L.,

Ombud: B.W. och M.J.

Svarande

M.L. AB,

Ombud: E.W.

Intervenient på kärandens sida

Munkens Hälsa AB, 559147-6428

c/o K.-Å.L.

Hammarvägen 26

730 60 Ramnäs

Ombud: B.W. och M.J.

Adress som ovan

DOMSLUT

1. Patent- och marknadsdomstolen häver registreringen av varumärket

Munkgårdens

BISALVA i figur (registrering nr 603327).

2. Patent- och marknadsdomstolen förpliktar M.L. AB att ersätta K-Å.L. för hans rättegångskostnad med 334 300 kr jämte ränta enligt 6 § räntelagen (1975:635) från dagen för denna dom till dess betalning sker. Av beloppet avser 331 500 kr ombudsarvode.

3. Patent- och marknadsdomstolen förpliktar M.L. AB att ersätta Munkens Hälsa AB för dess rättegångskostnad med 515 358 kr jämte ränta enligt 6 § räntelagen (1975:635) från dagen för denna dom till dess betalning sker. Av beloppet avser 499 800 kr ombudsarvode.

BAKGRUND

Såväl K-Å.L. som M.L. AB arbetar med bisalveprodukter. Parterna har tidigare samarbetat med varandra men det råder oenighet kring deras inbördes roller. Enligt K-Å.L. har M.L. AB endast bedrivit handelsagentur med marknadsföring och grosshandel av K-Å.L. bisalveprodukt. Enligt M.L. AB är det K-Å.L. som varit legotillverkare av M.L. AB:s bisalveprodukt.

Parterna använde under sitt samarbete följande etikett på bisalveprodukten med beteckningen Munkens bisalva.

Efter att M.L. AB väckt talan mot Munkens Hälsa AB och K-Å.L. vid Patent- och marknadsdomstolen i mål PMT 11097-20 ingick de den 15 december 2020 ett förlikningsavtal om dels att tillåta varandra att använda sina respektive registrerade figurvarumärken, dels att inte invända mot varandras användning av dessa. Samma dag avskrevs målet.

I en senare tvist mellan parterna i mål PMT 9265-21 bedömde domstolen att K-Å.L. (och Munkens Hälsa AB) gjorde varumärkesintrång i M.L. AB:s registrerade varumärken i figur, vilka finns på bild nedan och i avsnittet ”Grunder”. K-Å.L. (och Munkens Hälsa AB) förbjöds vid vite att i näringsverksamhet i Sverige tillverka, marknadsföra eller försälja bisalveprodukter under varukännetecknet Munkens Bisalva i vissa angivna utföranden. Domen har vunnit laga kraft.

Det aktuella målet inleddes genom att K-Å.L. ansökte om administrativ hävning av M.L. AB:s registrerade varumärke ”Munkgårdens BISALVA”, i figur, registrering nr 603327, enligt nedan (Varumärket) hos Patent- och registreringsverket (PRV).

Varumärket registrerades den 22 augusti 2019, med prioritet från ansökningsdatumet den 17 juli 2019, i klass 3 för kosmetika. Sedan M.L. AB bestred ansökan begärde K-Å.L. att denna skulle överlämnas till Patent- och marknadsdomstolen.

K-Å.L. äger och är ställföreträdare för Munkens Hälsa AB. Företagsnamnet Munkens Hälsa AB (Företagsnamnet) registrerades den 8 juni 2018. Bolagets verksamhet ska enligt registreringsbeviset bland annat vara att tillverka och bedriva försäljning av biprodukter.

Munkens Hälsa AB är registrerad innehavare av det nationella ordvarumärket ”MUNKEN’S BISALVA”, registrering nr 337510 (Ordvarumärket). Ordvarumärket registrerades den 26 maj 2000, med prioritet från ansökningsdatumet den 2 juni 1998, i klass 5 för farmaceutiska, veterinära och hygieniska preparat. Av registreringsbeviset framgår att det genom registreringen inte erhålles ensamrätt till ordet bisalva (disclaimer).

Munkens Hälsa AB är också innehavare av EU-varumärket i figur nr 017144692, se bild nedan, (L.2 EU-varumärke). K-Å.L. överlät registreringen

från sig själv personligen till sitt bolag Munkens Hälsa AB genom överlåtelseavtal i juli/augusti 2022.

L.2 EU-varumärke registrerades den 21 februari 2018, med prioritet från ansökningsdatumet den 25 augusti 2017, i klass 3 för Make-up, Essential oils and aromatic extracts, Cleaning and fragrancng preparations, Toiletries och i klass 5 för Propolis for pharmaceutical purposes, Antiseptic ointments, Food supplements, Pharmaceuticals and natural remedies. Vidare är L.2 EU-varumärke registrerat i klass 29 för bland annat Jams samt i klass 30 för bland annat Sugars.

Den 21 september 2022 ansökte Munkens Hälsa AB om att få inträda i rättegången som intervenient på K-Å.L. sida. Den 1 november 2022 beslutade Patent- och marknadsdomstolen att Munkens Hälsa AB fick inträda i rättegången, som ordinär intervenient. Som skäl för beslutet anförde domstolen i huvudsak att domstolens avgörande om Varumärket ska hävas eller inte sannolikt har bevisverkan i en eventuell senare rättegång där Munkens Hälsa AB kan vara part. Domstolen beslutade också att K-Å.L. har talerätt i målet, både när grunden är ett absolut registreringshinder (ond tro) och när grunden är ett relativt registreringshinder (förväxlingsrisk). Som skäl för det senare anförde domstolen att K-Å.L. i egenskap av ensam ägare och ställföreträdare i Munkens Hälsa AB bedömdes föra talan om hävning i eget intresse.

YRKANDEN OCH INSTÄLLNING

K-Å.L. har yrkat att Patent- och marknadsdomstolen ska besluta om hävning av Varumärket från den dag ansökan om registrering av Varumärket ingavs.

M.L. AB har bestritt K-Å.L. yrkande.

Parterna har yrkat ersättning för rättegångskostnader.

GRUNDER

K-Å.L.

Förväxlingsrisk

Vid M.L. AB:s ansökan om registrering av Varumärket var det förväxlingsbart med Ordvarumärket, Företagsnamnet och L.2 EU-varumärke. Varumärket är till innehåll och utformning ägnat att vilseleda i senare led om varans ursprung. Varumärket skulle aldrig ha registrerats. Eftersom registreringen fortfarande strider mot lagen ska registreringen av Varumärket hävas (3 kap. 1 § första stycket samt 2 kap. 8 § första stycket 2 och 9 §§ varumärkeslagen [2010:1877]).

Ond tro

Utseendet och ordalydelsen av Varumärket går inte att särskilja från Ordvarumärket, Företagsnamnet och L.2 EU-varumärke. Därför är Varumärket förväxlingsbart med dessa registreringar.

Vid sin ansökan om registrering av Varumärket var M.L. AB väl bekant med att K-Å.L. använde angivna varumärkesregistreringar för produkten Munkens bisalva. Detta eftersom M.L. AB varit handelsagent för produkten Munkens bisalva åt tillverkaren K-Å.L.. M.L. AB:s ansökan om registrering av Varumärket skedde därför i ond tro. Varumärket skulle aldrig ha

registrerats. Eftersom registreringen fortfarande strider mot lagen ska Varumärket hävas (3 kap. 1 § första stycket och 2 kap. 7 § andra stycket varumärkeslagen).

Förlikningsavtalet

Förlikningsavtalet är inte längre bindande mellan parterna och utgör inte hinder mot att bifalla käromålet av följande tre skäl.

Redan före tidpunkten för förlikningsavtalet hade M.L. AB ansökt om administrativ hävning av Ordvarumärket hos PRV. Ansökan skickades i början av mars 2020. Vid förlikningsförhandlingarna agerade M.L. AB därmed svikligt gentemot K-Å.L. (och Munkens Hälsa AB) enligt 30 § avtalslagen (1915:218).

Efter förlikningsavtalet skickade M.L. AB ett kundbrev till parternas kunder där M.L. AB felaktigt beskrev K-Å.L. (och Munkens Hälsa AB) som M.L. AB:s tidigare legotillverkare av produkten Munkens bisalva. Överhuvudtaget var innebörden av texten i kundbrevet missvisande om parternas samarbete och förlikningsavtal.

När M.L. AB väckte intrångstalan vid Patent- och marknadsdomstolen i mål PMT 9265-21 föll förlikningsavtalet enligt 38 § avtalslagen. Detta eftersom stämningsansökan (och sedermera meddelat vitesförbud mot viss användning) hindrade K-Å.L. att bedriva sin verksamhet.

M.L. AB

Inarbetning

M.L. AB innehar, förutom Varumärket, även det registrerade EU-varumärket i figur nr 018199703 (L. EU-varumärke), se bild.

L. EU-varumärke registrerades den 11 juni 2020, med prioritet från ansökningsdatumet den 21 februari 2020, i klass 3 för Eteriska oljor och aromatiska extrakt, toalettartiklar och Hudvårdspreparat.

L. EU-varumärke motsvarar det sedan år 1981 inarbetade figurvarumärket Munkens Bisalva som utformats gemensamt av M.L. far, M.L. bror B.L., P.R. och R.J. och som har använts av familjen L. därefter. Detta betyder att M.L. AB har ett varumärkesskydd som är äldre och har uppstått före alla de registreringar som K-Å.L. hänvisar till.

Förväxlingsrisk

Vid tidpunkten för M.L. AB:s ansökan om registrering av Varumärket var det inte förväxlingsbart med Ordvarumärket, Företagsnamnet och L.2 EU-varumärke. Det ska särskilt framhållas att Ordvarumärket endast innefattar ensamrätt till MUNKEN'S och inte till ordet BISALVA. Varumärket och Ordvarumärket innehåller inte samma ord. Varumärkets orddel är Munkgården och innehåller därmed en extra orddel i form av ”-gård-”. Ordet ”Munkens” i Företagsnamnet är inte särpräglad. Det ska poängteras att Varumärket och L. EU-varumärke är figurvarumärken, till skillnad från Ordvarumärket.

Varumärket är baserat på L. EU-varumärke.

Vidare har Patent- och marknadsdomstolen i mål PMT 2625–21 funnit att K-Å.L. och Munkens Hälsa AB använt figurvarumärken som är förväxlingsbara med Varumärket och L. EU-varumärke och därför begått varumärkesintrång. Domen har vunnit laga kraft.

Ond tro

M.L. AB har inte registrerat Varumärket i ond tro. I övrigt hänvisas till vad som anges ovan om förväxlingsrisk.

Förlikningsavtalet

Aktuell talan utgör ett brott mot parternas gällande överenskommelse i mål PMT 11097–20 om att inte invända emot M.L. AB användning av bland annat Varumärket. Även om förlikningsöverenskommelsen inte stadfästes genom dom är den bindande mellan parterna varför den utgör hinder mot att bifalla yrkandet om hävning.

SAKOMSTÄNDIGHETER

K-Å.L. förvärvade den 22 juni 2010 rättigheterna till produkten Munkens bisalva från Bikonsult HB genom B.S. och E.S.. Ordvarumärket ingick i överlåtelsen. R.P. hade tidigare, den 23 december 1990, sålt varumärket MUNKEN och ensamtillverkningsrätten till B.S. och E.S..

Bikonsult HB tecknade den 18 maj 2010 ett agenturavtal med M.L. AB. I agenturavtalet anges att Bikonsult HB äger varumärket Munkens Bisalva och ansvarar för varumärkesskydd för varunamnet Munken's Bisalva. Enligt agenturavtalet tillförsäkrades M.L. AB försäljningsrätter till Munkens Bisalva i Sverige och i Finland gentemot hälsokostbutiker, dagligvaror, nätbutiker och apotek.

K-Å.L. har alltsedan den 22 juni 2010, i enskild firma och handelsbolag, bedrivit tillverkning och försäljning av produkten Munkens bisalva. Sedan grundandet av Munkens Hälsa AB har K-Å.L. bedrivit verksamheten i aktiebolaget. K-Å.L. kom sedermera att registrera L.2 EU-varumärke.

M.L. AB har under flera år varit handelsagent för produkten Munkens bisalva. Även efter K-Å.L. förvärv från Bikonsult HB mottog K-Å.L. beställningar från M.L. AB agenturföretag för hälsokostbutikernas försäljning. M.L. AB har löpande mellan åren 2010 – 2019 beställt produkten Munkens bisalva från K-Å.L., dvs. en period på drygt nio år.

Det stämmer inte att rätten till produkt- och förpackningsutformning överlåtits i flera led inom familjen L. olika bolag.

K-Å.L., Munkens Hälsa AB och Bikonsult HB har inte producerat produkten Munkens bisalva i legotillverkning för M.L. AB.

Även om M.L. AB, såsom handelsagent, förknippats med varumärket Munkens Bisalva, har bolaget inte innehaft eller förvärvat några varumärkesrättigheter. M.L. AB:s åtgärder att i Sverige, Finland, Danmark och EU ansöka om varumärkesregistrering för egen räkning för de kännetecken han som handelsagent marknadsfört för huvudmannens räkning är ett lojalitetsbrott. Alla dessa ansökningar har skett i full vetskap om K-Å.L. och föregångarnas verksamhet och varubenämningar.

De etiketter som har varit avsedda som varuförpackning på burkar som har använts av Bikonsult HB respektive Munkens Hälsa AB visar tydligt att det är Bikonsult HB och Munkens Hälsa AB som är tillverkaren och att det är M.L. AB som marknadsför produkten. Etiketterna finns som första bild i avsnittet ”Bakgrund”. Utformningen av dessa etiketter är identisk med de varumärken M.L. AB sökt registrering för.

Sammanfattningsvis föreligger det en förväxlingsrisk mellan å ena sidan ordet Munken's i Ordvarumärket, Munkens i Företagsnamnet och MUNKENS i L.2 EU-varumärke och å andra sidan ordet Munkgårdens i Varumärket. M.L. AB:s ansökan om registrering av Varumärket har skett i ond tro.

Den 6 februari 2023 beslutade Patent- och registerstyrelsen i Finland att ogiltigförklara M.L. AB:s varumärkesregistrering i figur med nr 275786, Munkens Bisalva.

M.L. AB

Produkten som benämns Munkens bisalva är en salva tillverkad av oblekt bivax från svenska biodlare. Salvan har sedan åtminstone 1981 distribuerats och sålts av M.L. familjs företag och numera genom M.L. AB. Tillverkningen av salvan har skötts av externa legotillverkare som genom åren anlitats och kontrakterats av familjen L. företag.

Receptet för den ursprungliga Munkens bisalva utvecklades i början av 1980-talet av M.L. far tillsammans med munken R.P.. Inledningsvis tillverkade R.P. produkten själv. Receptet hade han med sig från sin tid som munk på ett kloster i Tyskland. Familjen L. familjeföretag Örebro Naturprodukter AB kom på idén till namnet Munkens bisalva samt tog fram layouten till etiketten och förpackningarna. Familjen skötte från början all marknadsföring utåt. All försäljning till grossist, detaljist och konsument har sedan 1981 skett från och av familjen L. företag. Munkens bisalva blev en populär produkt på den svenska hälsokostmarknaden. Etiketten har sett ut på samma sätt sedan 1981.

Örebro Naturprodukter AB överlät rättigheterna till bland annat produkten Munkens bisalva till företaget L. AB Hälsoagenturer. År 1993 köpte M.L. företaget L. AB Hälsoagenturer av sin bror B.L.. Samma år överfördes alla rättigheter avseende produkten Munkens bisalva till M.L. AB.

Tillverkningen av bisalvan gjordes ursprungligen av munken P. själv. När P. gick i pension togs legotillverkningen av Munkens bisalva över av företaget Bikonsult HB. Bikonsult HB hade vid tiden ett legotillverkningsavtal med M.L. AB om att tillverka Munkens bisalva för M.L. AB.

Efter att Bikonsult HB upphört med sin verksamhet togs legotillverkningen av Munkens bisalva över av K-Å.L. som vid tiden verkade med enskild firma. K-Å.L. var därefter under några år legotillverkare av Munkens bisalva för M.L. AB.

Rättigheterna till receptet, produkten och varumärket avseende Munkens bisalva har under den tid som parterna samarbetade innehafts av M.L. AB.
M.L. AB har aldrig varit handelsagent för K-Å.L..

Två avtalsparter kan inte binda en tredje, utomstående, part. Bikonsult HB har inte kunnat överlåta M.L. AB:s rättigheter till K-Å.L.. Detta eftersom M.L. AB, eller annan i familjen L., aldrig överlåtits sina rättigheter avseende varumärket Munkens Bisalva till Bikonsult HB.

Varumärkets grafiska utförande är snarlik den märkning som familjen L. har använt för försäljning av produkten Munkens bisalva sedan tidigt 1980-tal.

BEVISNING

Parterna har åberopat skriftlig bevisning.

På begäran av K-Å.L. har hållits partsförhör med honom själv samt vittnesförhör med B.S. och L.L..

På begäran av M.L. AB har hållits partsförhör med M.L. samt vittnesförhör med P.R. och R.J..

DOMSKÄL

Rättsliga utgångspunkter

Ett varumärke får enligt 3 kap. 1 § första stycket varumärkeslagen hävas om det har registrerats i strid med varumärkeslagen och registreringen fortfarande strider mot lagen.

Av 2 kap. 7 § andra stycket följer att ett varumärke inte får registreras om ansökan om registrering gjordes i ond tro. Bestämmelsen har sin motsvarighet i artikel 4.2 i Europaparlamentets och rådets direktiv 2015/2436/EU av den 16 december 2015 för tillnärmning av medlemsstaternas varumärkeslagstiftning (2015 års varumärkesdirektiv, se prop. 2020/21:125 s. 30) och fick sin nuvarande lydelse den 1 juli 2021. Genom ändringarna har regleringen om ond tro fått en mer generell tillämpning. För att ond tro ska kunna aktualiseras krävs inte längre användning av ett förväxlingsbart kännetecken. Bestämmelsen ska tillämpas i nu aktuellt fall eftersom det av övergångsbestämmelserna framgår att den nya bestämmelsen ska tillämpas även på varumärken som har registrerats och ansökningar om registreringar som har gjorts före ikraftträdandet (SFS 2021:561). Någon särskild övergångsbestämmelse för hävningssituationen har inte införts (se prop. 2020/21:125 s. 27 f.)

Av 2 kap. 8 § första stycket 2 varumärkeslagen följer att ett varumärke inte får registreras om varumärket är identiskt med eller liknar ett äldre varukännetecken för varor eller tjänster av samma eller liknande slag, om det finns en risk för förväxling, inbegripet risken för att användningen av varumärket leder till uppfattningen att det finns ett samband mellan den som använder varumärket och innehavaren av varukännetecknet. Bestämmelsen svarar mot artikel 5.1(b) i 2015 års varumärkesdirektiv och ska tolkas direktivkonformt.

Det föreligger en förväxlingsrisk om det finns en risk att allmänheten kan tro att varorna eller tjänsterna i fråga kommer från samma företag, eller från företag med ekonomiska band. Frågan om risken för förväxling av varumärken ska avgöras vid en helhetsbedömning där samtliga relevanta omständigheter i det enskilda fallet beaktas,

bland annat varumärkenas visuella, fonetiska och begreppsmässiga likheter och likheten mellan de varor och de tjänster som varumärkena omfattar (se EU-domstolens domar den 11 november 1997 i mål C-251/95, *Sabel*, EU:C:1997:528, punkterna 18 och 22, den 29 september 1998 i mål C-39/97, *Canon*, EU:C:1998:442, punkterna 16 och 29 samt den 22 juni 1999 i mål C-342/97, *Lloyd Schuhfabrik Meyer*, EU:C:1999:323, punkterna 17 och 18).

Vid bedömningen av om varorna eller tjänsterna liknar varandra (varu- eller tjänsteslagslikhet) ska samtliga relevanta faktorer som avser förhållandet mellan varorna eller tjänsterna beaktas, bland annat deras art, de tilltänkta köparna, användningsområdet samt huruvida de konkurrerar eller kompletterar varandra (se *Canon*, punkten 23).

Bedömningen av likheten mellan varumärkena (märkeslikhet) ska grunda sig på det helhetsintryck som varumärkena åstadkommer med hänsyn till deras särskiljande och mest framträdande beståndsdelar. Bedömningen ska göras med utgångspunkt i det intryck som varumärkena förväntas göra hos en normalt informerad samt skäligen uppmärksam och upplyst genomsnittskonsument av den vara eller tjänst som är i fråga. Hänsyn ska tas till att genomsnittskonsumenten sällan har möjlighet att göra en direkt jämförelse mellan de olika varumärkena utan måste förlita sig på en oklar bild som han eller hon har i minnet samt att konsumentens uppmärksamhet kan variera beroende på vilken kategori av varor eller tjänster det är fråga om. Det ska även beaktas att genomsnittskonsumenten vanligtvis uppfattar varumärket som en helhet och inte ägnar sig åt att undersöka dess detaljer (se *Sabel*, punkten 23, och *Lloyd Schuhfabrik Meyer*, punkterna 25 och 26). Där ett märke består av såväl ord som figurativa inslag, är ordinslagen vanligtvis mer särskiljande än de figurativa inslagen, eftersom genomsnittskonsumenten lättare associerar till den ifrågavarande varan genom att ange namnet än genom att beskriva varumärkets figurativa beståndsdel (se Tribunalens domar den 14 juli 2005 i mål T-312/03, *SeleniumAce*, EU:T:2005:289, punkt 37 och den 5 oktober 2011 i mål T-118/09, *Bloom Clothes*, EU:T:2011:563, punkt 34).

Det finns ett samspel mellan de faktorer som ska beaktas vid helhetsbedömningen. Om exempelvis likheten mellan de varor och tjänster som varumärkena omfattar är av låg grad, kan det vägas upp av att varumärkena liknar varandra i hög grad och tvärtom (se Canon, punkten 17, och Lloyd Schuhfabrik Meyer, punkten 19).

Vidare gäller att ju starkare det äldre kännetecknets särskiljningsförmåga är, desto större anses risken för förväxling vara. Ett kännetecken med stark särskiljningsförmåga har nämligen ett mer omfattande skyddsomfång än ett kännetecken med en svag särskiljningsförmåga (se Canon, punkten 18, jfr även Sabel, punkten 24). Även om det äldre varumärket har beskrivande beståndsdelar anses det besitta i vart fall viss särskiljningsförmåga (jfr EU-domstolens dom den 24 maj 2012 i mål C-196/11 P, F1-Live, EU:C:2012:314, punkterna 41 och 47).

Beståndsdelar av ett sammansatt varumärke som är beskrivande, saknar eller har låg särskiljningsförmåga – oberoende av om de omfattas av en disclaimer – tillmäts generellt sett mindre betydelse i bedömningen av likheten mellan kännetecken än sådana beståndsdelar som är mer särskiljande, och som även har större möjlighet att dominera det helhetsintryck som kännetecknet åstadkommer (se EU-domstolens dom den 12 juni 2019 i mål C-705/17, Hansson, EU:C:2019:481, punkt 53, med där gjorda hänvisningar). Vad gäller beståndsdelar som omfattas av en disclaimer ska alltså sådana beaktas vid helhetsbedömningen av risken för förväxling, och kan varken bortses ifrån eller automatiskt ges en begränsad betydelse vid bedömningen.

För att ett varumärke ska anses inarbetat krävs att det är känt inom en betydande del av omsättningskretsen för de varor eller tjänster som varumärket avser. Vid den bedömningen ska enligt praxis samtliga relevanta omständigheter beaktas, särskilt varumärkets marknadsandel samt i hur stor omfattning, inom vilket geografiskt område och hur länge varumärkets använts samt hur stora investeringar företaget har gjort för att marknadsföra varumärket (jfr. 1 kap. 7 § varumärkeslagen och se EU-domstolens dom den 14 september 1999 i mål C-375/97, General Motors, EU:C:1999:408, punkterna 26–27).

Prövningsordning

Patent- och marknadsdomstolen prövar först frågan om förlikningsavtalet mellan parterna innebär att K-Å.L. hävningsyrkande ska avslås, som M.L. AB gjort gällande. Om domstolen finner att förlikningsavtalet inte innebär att käromålet ska avslås övergår domstolen till att pröva M.L. AB:s invändning om att M.L. AB har en ensamrätt till ett inarbetat varumärke som är äldre än K-Å.L. och Munkens Hälsa AB:s registreringar. Oavsett vilken bedömning domstolen gör i den delen prövar domstolen sedan om det föreligger risk för förväxling mellan å ena sidan Varumärket och å andra sidan Ordvarumärket, Företagsnamnet och L.2 EU-varumärke. Om förväxlingsrisk inte bedöms föreligga prövar domstolen slutligen frågan om M.L. AB var i ond tro vid tidpunkten för registreringen av Varumärket.

Bedömningen i detta fall

Förlikningsavtalet innebär inte att käromålet ska avslås

Förlikningsavtalet innebar att M.L. AB, K-Å.L. och Munkens Hälsa AB åtog sig att i näringsverksamhet med bisalva använda varukännetecken av visst utseende som specificerades i avtalsbilagor, samt att inte invända mot varandras användning av dessa varukännetecken. M.L. AB har gjort gällande att avtalet fortfarande är gällande mellan parterna medan K-Å.L. har anfört att det inte är det. Därvid har K-Å.L. påstått att M.L. AB förfarit svikligt genom att före förlikningsavtalet ansöka om hävning av Ordvarumärket och efter förlikningsavtalet skicka ett missvisande kundbrev. K-Å.L. har gjort gällande att förlikningsavtalet i vart fall föll när M.L. AB väckte talan om varumärkesintrång och därigenom hindrade K-Å.L. att bedriva sin verksamhet.

Patent- och marknadsdomstolen konstaterar att det inte är möjligt att genom ett domstolsavgörande besluta att en uppdelning av varumärken ska fortsätta under

obestämd tid om de berörda företagen inte längre har en gemensam vilja att upprätthålla en sådan uppdelning av rätten till användning (se EU-domstolens dom den 19 september 2013 i mål C-661/11, *Martin Y Paz Diffusion*, EU:C:2013:577, punkten 61). Det nu aktuella målet visar att parterna till förlikningsavtalet inte längre har en gemensam vilja att upprätthålla uppdelningen av användningen av varukännetecknen enligt avtalet och att K-Å.L. inte längre samtycker till M.L. AB:s användning av varukännetecknen enligt avtalet.

Mot denna bakgrund finner domstolen att förlikningsavtalet inte innebär att K-Å.L. yrkande om hävning av Varumärket ska avslås, utan att eventuella rättsverkningar av avtalet får prövas i annan ordning. Domstolen går därför vidare till att pröva om M.L. AB har en ensamrätt till ett inarbetat varumärke som är äldre än K-Å.L. registreringar och vad detta i sådana fall betyder för hävningsyrkandet.

Frågan om inarbetning

M.L. AB har anfört att bolaget innehar ett, sedan tidigt 1980-tal, inarbetat figurvarumärke som motsvarar L. EU-varumärke ("Munkens BISALVA" i figur). Domstolen konstaterar att M.L. AB inte har påstått att M.L. AB har en äldre rätt till Varumärket ("Munkgårdens BISALVA" i figur) än den registrering som bolaget faktiskt innehar, utan till ett annat kännetecken som hävningsyrkandet inte tar sikte på. Med hänsyn härtill finner domstolen att M.L. AB:s invändning om innehav av en äldre inarbetad rätt till figurvarumärket Munkens Bisalva saknar betydelse för bedömningen av K-Å.L. hävningsyrkande i detta mål.

Under alla förhållanden bedömer domstolen att M.L. AB genom den bevisning som presenterats i målet inte har visat att bolaget är innehavare till något inarbetat varumärke. Domstolen konstaterar härvid att det visserligen är klarlagt att det sedan tidigt 1980-tal funnits en etikett som i allt väsentligt, särskilt typsnittet och biet, är utformad på det sätt som framgår av avsnittet "Bakgrund" och att denna etikett

använts på bisalveprodukter av M.L. AB, K-Å.L. och Munkens Hälsa AB vid deras samarbeten genom åren. Men domstolen anser inte att utredningen ger tillräckligt stöd för att kännetecknet (etiketten) är känt för en betydande del av omsättningskretsen för de varor och tjänster som kännetecknet avser på det sätt som krävs enligt 1 kap. 7 § varumärkeslagen.

Mot denna bakgrund går domstolen över till att pröva om det föreligger en förväxlingsrisk mellan å ena sidan Varumärket och å andra sidan de äldre registrerade kännetecknen Ordvarumärket, Företagsnamnet och L.2 EU-varumärke.

Det föreligger en risk för förväxling

Omsättningskretsen m.m.

Patent- och marknadsdomstolen konstaterar att parterna är överens om att de aktuella varorna är sådana som tillhandahålls i hälsokostbutiker, apotek och liknande affärer. Vidare ger utredningen stöd för att de som befattar sig med varorna huvudsakligen är konsumenter, men även grossister som köper in produkterna. Domstolen bedömer att omsättningskretsen består av dessa personer och att förväxlingsbedömningen därför ska göras med utgångspunkt hos en normalt informerad och skäligen uppmärksam person i denna krets. En typisk köpsituation för varorna får enligt domstolen anses vara ett återkommande köp där genomsnittskonsumenten inte fäster någon särskild vikt vid omständigheterna kring köpet.

Domstolen bedömer vidare att det av Munkens Hälsa AB:s äldre registrerade kännetecknen som ligger närmast Varumärket är Ordvarumärket, varför prövningen av förväxlingsrisken ska utgå från detta.

Det äldre varumärkets särskiljningsförmåga

Patent- och marknadsdomstolen inleder med att bedöma graden av ursprunglig särskiljningsförmåga hos Ordvarumärket.

Domstolen konstaterar att orddelen (disclaimern) ”BISALVA” i Ordvarumärket kan vara rent beskrivande för vissa varor (bisalvor) som kan omfattas av registreringen (d.v.s. farmaceutiska, veterinära och hygieniska preparat). En sådan beskrivande beteckning kan i och för sig begränsa varumärkets särskiljningsförmåga. Det kan samtidigt konstateras att bisalvor sannolikt är en tämligen liten del av vad som kan rymmas inom nyssnämnda varukategorier, och att ordvarumärket inte som helhet kan anses beskrivande på den grunden att beståndsdelen BISALVA kan vara beskrivande.

Domstolen bedömer att orddelen ”MUNKEN’S”, som inleder Ordvarumärket, är det dominerande inslaget i det helhetsintryck som märket ger och därmed den särskiljande delen av Ordvarumärket.

Sammanfattningsvis finner domstolen att Ordvarumärket har en ursprunglig särskiljningsförmåga av normalgraden.

Varuslagslikhet

Ordvarumärket är registrerat för farmaceutiska, veterinära och hygieniska preparat medan Varumärket är registrerat för kosmetika. Domstolen gör härvid bedömningen att farmaceutiska, veterinära och hygieniska preparat utgör varor som gör anspråk på att åtminstone i någon mån vara av läkande art. Kosmetika får samtidigt anses utgöra varor med syfte att skydda eller framhäva en persons utseende eller lukt. Syftet hos de två varuslagen kan sammanfalla, särskilt när det gäller hygieniska preparat och kosmetika, men gör det inte alltid. Varorna kan ha samma distributionskanaler, såsom apotek och hälsokostbutiker, i fysisk form eller online. Varorna har inte nödvändigtvis, men kan ha, samma målgrupp, och kan tillverkas av samma aktörer.

Sammantaget bedömer domstolen att det föreligger viss varuslagslikhet mellan farmaceutiska, veterinära och hygieniska preparat å ena sidan och kosmetika å andra sidan.

I sammanhanget kan noteras att utredningen i målet visar att den faktiska användning av Varumärket och Ordvarumärket som har ägt rum har avsett samma produkt, nämligen bisalva.

Märkeslikhet

Inledningsvis noterar domstolen att den figurativa utformningen av Varumärket, som består av en svart bakgrund som omger den gulfärgade kursiva texten, är enkel. Enligt domstolens uppfattning innehåller märket inget figurativt element som nämnvärt särskiljer det från Ordvarumärket. Av ovan nämnda praxis framgår dessutom att genomsnittskonsumenten fäster större vikt vid orden i ett märke som består av såväl ord som figurativa inslag. Mot bakgrund av detta ska den fortsatta bedömningen av märkeslikheten mellan Ordvarumärket och Varumärket avse likheten mellan namnen ”MUNKEN’S BISALVA” och ”Munkgårdens BISALVA”.

För det första kan konstateras att orddelen ”BISALVA” i respektive märke är beskrivande för en typ av produkt – bisalva – som enligt vad som bedömts ovan kan falla inom de varuslagskategorier som respektive märke är registrerat för. I enlighet med ovan nämnd praxis bör fokus vid jämförelsen av kännetecken ligga på de beståndsdelar som framstår som mest särskiljande i märkena, vilket i detta fall är de icke-beskrivande MUNKEN’S respektive Munkgårdens. I enlighet med utgångspunkterna ovan tar domstolen fasta på visuell, fonetisk och begreppsmässig likhet vid sin prövning.

Enligt domstolen är den visuella likheten mellan varumärkena förhållandevis hög eftersom endast fyra bokstäver, som formar ordet ”gård”, och en apostrof i ordvarumärket, skiljer märkena åt. Även den fonetiska likheten är hög då märkena när de uttalas både inleds och avslutas på samma sätt, nämligen med ”munk–” respektive ”-ens bisalva”. Apostrofen i ”MUNKEN’S” kan inte anses föranleda något annorlunda uttal av ”-ens”. Vad gäller den begreppsmässiga likheten för Ordvarumärket närmast tankarna till en vara med ursprung hos en individ, en munk, medan Varumärket snarare för tankarna till en vara med ursprung hos en plats, en gård för munkar. Märkena får

dock anses anspela på samma sak, nämligen en vara som har sitt ursprung bland munkar, varför domstolen bedömer att de förmedlar en likartad begreppsmässig innebörd. Apostrofen i ordvarumärket kan inte anses ha någon självständig betydelse i begreppshänseende.

M.L. AB har anfört att förekomsten av orddelen ”gård” i Varumärket innebär att märkeslikhet inte föreligger. Som domstolen konstaterat domineras emellertid de båda varumärkenas helhetsintryck av orddelen ”Munk”. Tillägget av orddelen ”gård” innebär alltså inte att Varumärket förmedlar ett annat helhetsintryck än Ordvarumärket.

Enligt domstolen finns sammanfattningsvis såväl visuell, fonetisk som begreppsmässig likhet mellan Ordvarumärket och Varumärket varför det föreligger en relativt hög grad av märkeslikhet.

Förväxlingsrisk

Patent- och marknadsdomstolen har alltså gjort bedömningen att det föreligger såväl viss varuslagslikhet som relativt hög märkeslikhet mellan de motanförda märkena.

Vid en helhetsbedömning av samtliga relevanta faktorer, och då särskilt samspelet mellan varuslags- och märkeslikheten, finner domstolen att det finns en förväxlingsrisk mellan å ena sidan Varumärket och å andra sidan Ordvarumärket. Vid denna bedömning har hänsyn tagits till att genomsnittskonsumenten i de flesta fall inte gör en direkt jämförelse mellan kännetecknen utan förlitar sig på en oklar bild som denne har i minnet. Enligt domstolen finns det därför en risk att M.L. AB:s användning av Varumärket leder till uppfattningen att det finns ett samband mellan M.L. AB och K-Å.L. (och Munkens Hälsa AB) varför förväxlingsrisk föreligger.

Av det nämnda följer att det förelåg hinder för registrering av Varumärket vid registrerstillfället. Registreringen av Varumärket strider fortfarande mot varumärkeslagen. K-Å.L. hävningsyrkande ska därför bifallas.

Frågan om M.L. AB var i ond tro vid registreringen av Varumärket

Mot bakgrund av ovan angiven utgång saknas anledning att pröva om M.L. AB var i ond tro vid registreringen av Varumärket.

Rättegångskostnader

Part som tappar målet ska enligt 18 kap. 1 § rättegångsbalken ersätta motpartens rättegångskostnad om inte annat är stadgat. Av 18 kap. 12 § rättegångsbalken framgår att den ordinära intervenientens rätt till kostnadsersättning enligt huvudregeln är densamma som om han eller hon varit medpart (se Ekelöf m.fl. Tredje häftet, JUNO version 8, s. 290 och not 144). Då inget har framkommit som gör att ersättningsskyldigheten ska bedömas på annat sätt än enligt huvudregeln bedömer domstolen att M.L. AB som tappande part ska ersätta både K-Å.L. och Munkens Hälsa AB för deras rättegångskostnader.

K-Å.L. har yrkat ersättning med 334 300 kr varav 331 500 kr avser ombudsarvode och 2 800 kr avser utlägg. I beloppet för ombudsarvode ingår mervärdesskatt om 66 260 kr. Munkens Hälsa AB har yrkat ersättning med 515 358 kr varav 499 800 kr avser ombudsarvode och 15 558 kr utlägg. I beloppet ingår inte mervärdesskatt.

M.L. AB har bestritt Munkens Hälsa AB:s utlägg avseende K-Å.L. resa och hotell i samband med huvudförhandlingen men har i övrigt vitsordat utläggerna som skäligen i och för sig. När det gäller ersättning för arvode har M.L. AB påpekat att det inte varit nödvändigt med två ombud för tillvaratagande av K-Å.L. och Munkens Hälsa AB:s rätt men har överlämnat till domstolen att avgöra skäligheten av ersättningen för arvode.

Med hänsyn till målets omfattning och karaktär finner domstolen inte anledning att ifrågasätta skäligheten av K-Å.L. och Munkens Hälsa AB:s ombudskostnader. Det finns inte heller skäl att ifrågasätta skäligheten av kostnaden för

K-Å.L. utlägg för resa och hotell i samband med huvudförhandlingen. K-Å.L. och Munkens Hälsa AB ska därför tillerkännas ersättning i enlighet med deras yrkanden. Eftersom K-Å.L. som privatperson inte är skattskyldig är mervärdesskatten på ombudskostnaden en del av hans rättegångskostnad varför den ska ingå. På beloppen ska utgå lagstadgad ränta.

HUR MAN ÖVERKLAGAR, se bilaga 1 (PMD-02)

Överklagande, ställt till Patent- och marknadsöverdomstolen, ska, med hänsyn till mellankommande helg, ha kommit in till Patent- och marknadsdomstolen senast den 19 maj 2023. Prövningstillstånd krävs.

Daniel Severinsson

Ylva Averstén

Josefin Park

Hur man överklagar

Dom i tvistemål, Patent- och marknadsdomstolen

PMD-02

Vill du att domen ska ändras i någon del kan du överklaga. Här får du veta hur det går till.

Överklaga skriftligt inom 3 veckor

Ditt överklagande ska ha kommit in till domstolen inom 3 veckor från domens datum. Sista datum för överklagande finns på sista sidan i domen.

Överklaga efter att motparten överklagat

Om ena parten har överklagat i rätt tid, har den andra parten också rätt att överklaga även om tiden har gått ut. Det kallas att anslutningsöverklaga.

En part kan anslutningsöverklaga inom en extra vecka från det att överklagandetiden har gått ut. Ett anslutningsöverklagande måste alltså komma in inom 4 veckor från domens datum.

Ett anslutningsöverklagande upphör att gälla om det första överklagandet dras tillbaka eller av något annat skäl inte går vidare.

Så här gör du

1. Skriv Patent- och marknadsdomstolens namn och målnummer.
2. Förklara varför du tycker att domen ska ändras. Tala om vilken ändring du vill ha och varför du tycker att Patent- och marknadsöverdomstolen ska ta upp ditt överklagande (läs mer om prövnings-tillstånd längre ner).

3. Tala om vilka bevis du vill hänvisa till. Förklara vad du vill visa med varje bevis. Skicka med skriftliga bevis som inte redan finns i målet.

Det är inte säkert att du kan lägga fram nya bevis. Vill du göra det ska du förklara varför du inte lagt fram bevisen tidigare.

Vill du ha nya förhör med någon som redan förhörts eller en ny syn (till exempel besök på en plats), ska du berätta det och förklara varför.

Tala också om ifall du vill att motparten ska komma personligen vid en huvudförhandling.

4. Lämna namn och personnummer eller organisationsnummer.
Lämna aktuella och fullständiga uppgifter om var domstolen kan nå dig: postadresser, e-postadresser och telefonnummer.
Om du har ett ombud, lämna också ombudets kontaktuppgifter.
5. Skriv under överklagandet själv eller låt ditt ombud göra det.
6. Skicka eller lämna in överklagandet till Patent- och marknadsdomstolen. Du hittar adressen i domen.

Vad händer sedan?

Patent- och marknadsdomstolen kontrollerar att överklagandet kommit in i rätt tid. Har det kommit in för sent avvisar domstolen överklagandet. Det innebär att domen gäller.

Om överklagandet kommit in i tid, skickar domstolen överklagandet och alla handlingar i målet vidare till Patent- och marknadsöverdomstolen.

Har du tidigare fått brev genom förenklad delgivning, kan även Patent- och marknadsöverdomstolen skicka brev på detta sätt.

Prövningstillstånd i Patent- och marknadsöverdomstolen

När överklagandet kommer in till Patent- och marknadsöverdomstolen tar domstolen först ställning till om målet ska tas upp till prövning.

Patent- och marknadsöverdomstolen ger prövningstillstånd i fyra olika fall.

- Domstolen bedömer att det finns anledning att tvivla på att Patent- och marknadsdomstolen dömt rätt.
- Domstolen anser att det inte går att bedöma om Patent- och marknadsdomstolen har dömt rätt utan att ta upp målet.
- Domstolen behöver ta upp målet för att ge andra domstolar vägledning i rätts-tillämpningen.
- Domstolen bedömer att det finns synnerliga skäl att ta upp målet av någon annan anledning.

Om du *inte* får prövningstillstånd gäller den överklagade domen. Därför är det viktigt att i överklagandet ta med allt du vill föra fram.

Vill du veta mer?

Ta kontakt med Patent- och marknadsdomstolen om du har frågor. Adress och telefonnummer finns på första sidan i domen.

Mer information finns på www.domstol.se.